

☉ SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLÂM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Cahid BALTACI

☉ YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

İsmail L. ÇAKAN

BU SAYIDA

VEDA	İslâm MEDENİYETİ
İSLÂM VE BATI	M. EL-MAĞRİBİ
	Terc: Ömer CEBECİ
İSLÂMDA HELAL VE HA- RAM MANTIĞI	Celâl YENİÇERİ
ÜNLÜ CELVETİ ŞEYHLERİ	Hakkı Şinasi ÇORUH
CEVİZ KABUKLARI (Şiir)	Safvet ÇELEBİ
EBU'L - HASAN EL-MÜ- ZEYYİN	Dr. A. Subhi FURAT
İMAM-HATİB GENÇLİĞİ Şiir	Mustafa BAYBURTLU
İSLÂM HUKUKU VE ROMA HUKUKU	Av. Dr. Y. Ziya KAVAKÇI
İMAM - HATİB OKULLARI VE KÖY ENSTİTÜLERİ ...	Sabri AKDENİZ
HAYATA DÖNMELİYİZ ...	Ali Ulvi KURUCU
ZAFERİNİZ, İSLÂMİN ZA- FERİ OLACAKTIR	Fahreddin OLGUNER
YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜ- SÜ ROZETİ	Yük. Müh. Ö. KIRAZOĞLU
MEHMED ÂKİF'İN İNANÇ- LARI VE SECİYESİ	Mahir İZ
İSLÂM İŞİĞİNDE SİYASET	M. Said ÇEKMEGİL
MÜSLÜMANLARIN TIB'DA- KI YENİLİKLERİ	Hasan ÖZÖNDER
SÜLEYMANİYE (Şiir)	KIBRISLI
OSMANLI MİMARLIĞI	Cevad ÜLGER
SUALLERE CEVAPLAR ...	G. MERT - Y. V. YAVUZ
TİYATROMUZDA BUNA- LİM VE «ESKİ ÇAMLAR BARDAK OLDU	Hilmi KURFULUŞ
FİLM HİKÂYESİ YARIŞ- MASI	İslâm MEDENİYETİ
HZ. EBU BEKİR	LUT-KAN
HABERLER	Dr. Cahit ÖNEY
RUBÂİ	İslâm MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/2
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havalâ Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECİ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara: T.I.H.O.M.C.F. Genel Başkanı: Mehmet KARAMAN
Kayseri: T.I.E.T.F. İkinci Başkanı: İmdat N. NURSAÇAN
İzmir : T.I.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : Orhan ÇETİN

TEKNİK KADRO

Sekreter : Erdoğan ATAK
Ressam : Gürbüz AZAK
Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl: 2 — Sayı: 17
Basıldığı tarih: 18/1/1969

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 25 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 12,5 TL.
Öğrencilere: Yıllık 20 TL.
» 6 aylık 10 TL.
Yabancı memleketlere posta
ücreti ilâve edilir.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Tek renk: 1.000 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Ebu'l Hasan El-Müzeyyin

"V. 328/939"

I-Cuneyd'in en değerli talebelerinden biri olan Ebu'l-Hasan Ali b. Muhammed el-Müzeyyin, hicri III. asrın başlarında Bağdad'ta doğmuştur (1). İlk tahsilini ve yetişme devresini bu şehirde ikmâl etmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

Bağdad'ın, islâm tasavvufunun en hareketli devrine sahne olduğu bir zamanda yetişen Ebu'l-Hasan el-Müzeyyin, birçok büyük sûfiler tanımış ve onların hizmetinde bulunmuştur (2). Hocası El-Cuneyd'in (v. 297/909), her halde Bağdad'ı teğriflerinde (3) Sehl b. Abdillâh et-Tusterî'nin meclislerinde bulundu (4). Bağdad'lı büyük sûfi Ebu'l-Hasan En-Nürî'nin (v. 295/907) hocası olan Bunân b. Muhammed el-Hammâl'in (v. 316/928) sohbet meclislerine devam etti (5). Ebû Turâb en-Nahşebî'nin (v. 245/859) arkadaşlarından Ebû Ubeyd el-Busri ile olan münasebeti de (6) bu yıllarda olmalıdır.

Bu büyük sûfiler muhitinde yetişen Ebu'l-Hasan el-Müzeyyin'in zamanla tasavvufta devrinin en ileri gelen şahsiyetlerinden biri oluşunda şahsiyetinin de payı vardı. Müctehid derecesine varışı (7), onun ilmî sahadaki iktidârını belirtirken, kaynakların ekseriyetinin «şeyhlerin en çok verâ sahibi olanlarından ve hal baki-

- 1) Tabakât'us-Sulemi. 382; Târihu Bağdâd, XII, 73.
- 2) Tabakât'us-Sulemi, 384.
- 3) Sehl b. Abdillâh'in Bağdad'ta oldukça kalmış olması lâzımdır.
- 4) Tabakât'us-Sulemi, 382; Er-Risâle el-Kuşeyriyye, 32.
- 5) Târihu Bağdâd, XII, 73; Es-Sem'âni, el-Ensâb, 527 b.
- 6) K. el-Luma, 330.

Dr. Ahmet Subhi FURAT

mından en iyilerindendi» (8) şeklindeki şehâdetleri de, tasavvufu, yaşayış olarak kabul ettiğini gösterir.

Esasen o, Allah'a karşı, mükâfatı düşünmeden, sadece yüklenilen vazifeleri ifâya gayret eden bir ruh halinin lüzumuna kanidir: «Amelinde böbürlenmiş; herhangi bir halini iyi ve güzel bulan hileye düşürülmüş; vasıl olduğunu zanneden de aldanmıştır. Hal bakımından kulların en iyisi fiil ve hallerinde yüklü olup, tek olan Allah'tan başkasını görmeyen, kalbi sadece O'nunla rahatlıyan ve sadece O'na karşı özlem duyandır» (9). «Allah'ı mükemmel Rab; nefsi ibâdetle vazifelendirilmiş bilmek» şeklinde anladığı ma'rifet mefhumuna, Allah'ın, her şeyin başlangıcı olup, her şeyin onunla var olduğunu, her şeyin dönüşünün O'na olacağını ve her canlının rızkının O'nun elinde bulunduğunu bilmediği de ilâve eder (10).

E bu'l-Hasan el-Müzeyyin'in tevhid telâkiki de ma'rifet hakkında zikredilen bu fikirlerine yakındır. Yaratıklardan gerek sıfat ve gerekse zât bakımından apayrı bir Allah düşüncesi, onun tevhid görüşünün temelini teşkil eder: «Allah'ın sıfatları yaratıklarının sıfatlarından ayrıdır. Allah, yaratıklarından, sıfatlarının kadim oluşu yönünden ayrılır. Nitekim yaratıkları da O'ndan, sonradan oldukları için farklıdır» (11). Kul, bu mâhiyette bir Allah'ı tanımalı, O'nu ibâdet edilecek tek Tanrı, kendisine dönülecek tek Mâbûd bilmeli ve Allah'a dâir kalbinde doğan ve ifâde edebildiği her şeyin O'ndan başka olacağını kabul etmelidir (12).

Ebu'l-Hasan el-Müzeyyin'in muhtelif eserlerde görülen aşağıdaki sözleri de hatırlatılmalıdır:

— Kim, Allah'a, O'nun emirlerine uyararak samimî acz gösterirse, Allah onu, her şeyden nüstağni kılar (13).

— Günahattan sonraki günah, günahın cezası; iyilikten sonraki iyilik de, iyiliğin sevandır (14).

— Allah'a doğru, kendi nefesine göre yol arayan, daha ilk adımda şaşırır. Kendisiyle uyar arzu edilen, doğru yola götürülür ve maksada varışta nusrete mazhar kılınır. Herhangi lüneyevî bir gaye olmadan Hak yoluna girene ne mutlu! (15).

— Zarûretsiz söz söylemek, kul için, Allah Teâlâ'nın bir hışmıdır (16).

E bu'l-Hasan el-Müzeyyin'in son senelerini Mekke'de mücâvir olarak geçirdiği görülüyor. Bu sıralarda hizmetinde bulunduğu Ya'kub el-Akta'nın vefâtına da şahid olan (17) bu büyük sûfi, bu şehirde hicrî 328'de (939) Hakk'ın rahmetine kavuştu.

- 8) Bk. meselâ Tabakât'us-Sulemi, 382; Levâküh, I, 111.
- 9) Tabakât'us-Sulemi, 385; Şezerât'uz-zehab, II, 316.
- 10) Tabakât'us-Sulemi, 382.
- 11) Er-Risâlet el-Kuseyriyye, 32; Tabakât'us-Sulemi, 384.
- 12) Tabakât'us-Sulemi, 384; ayrıca bk. Câmî'ul-evliyâ, II, 314.
- 13) Tabakât'us-Sulemi, 384.
- 14) Tabakât'us-Sulemi, 382.
- 15) Tabakât'us-Sulemi, 383.
- 16) Târihu Bağdâd, XII, 73; Şezerât, II, 316; Nefehât, 161 (: Terc.: 211).
- 17) Tabakât'us-Sulemi, 382; Levâküh, I, 111.

İmam-Hatib gençliği

Damla idik bir zaman, olduk şimdi çağlayan,
Kostu İmam-Hatib'e için için ağlayan.

İsmi İmam-Hatip'dir bir nesil ki geliyor,
O neslin karşısında ehl-i küfür eriyor.

Senelerin cehâlet saltanatı yok artık.
Müslümana gerici diyemez üç-beş artık.

Gelip üç buçuk soysuz saldıramaz iman'a,
Adamışken bu nesil herşeyini İslâm'a

İslâm'dan mahrum kaldık uzun zaman milletçe
Vurulur mu sandılar Hak nûruna kelepçe?

Allah'a güveniriz, gerekir mi yardımcı?
Alacağız kâfirden yemin olsun bu hıncı.

Önderimiz Peygamber, mi'yârımız Kur'an'dır;
İmam-Hatip nesliyiz, mihrâkımız İslâm'dır!

Mustafa BAYBURTLU
(İ. H. O. Mezunu - Çorum)